

CODUL DE ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA AL PERSONALULUI DIN CADRUL INSTITUTULUI ASTRONOMIC

CAPITOLUL 1.

DISPOZITII GENERALE

Codul de etica si deontologie profesionala al personalului din IAAR, denumit, în continuare, Cod de etica in cercetarea stiintifica, este elaborat în conformitate cu:

- Ordonanta Guvernului nr.57 din 2002 privind cercetarea stiintifica si dezvoltarea tehnologica, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea Nr. 319 din 2003 privind Statutul personalului de cercetare –dezvoltare;
- Legea Nr. 206 din 2004 privind conduita în cercetarea stiintifica, dezvoltare tehnologica si inovare, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr.53/2003, Codul muncii, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr.946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitatile publice si pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, cu modificarile si completarile ulterioare (Standardul 1 – Etica si integritatea)
- Regulamentul de organizare si functionare al IAAR;
- Regulamentul Intern al IAAR;

Codul de etică în cercetarea științifică reglementează principiile etice specifice domeniului de cercetare-dezvoltare. Principiile etice specifice domeniului de cercetare-dezvoltare, reprezintă un ansamblu de principii și reguli de conduită morală și profesională obligatorii, care trebuie să guverneze activitatea personalului ce își desfășoară activitatea în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării în Institutul Astronomic.

Codul de etică în cercetarea științifică are rolul de a preciza responsabilitățile și procedurile necesare, astfel încât activitatea de cercetare-dezvoltare din Institutul Astronomic să se desfășoare în conformitate cu exigențele Ariei Europene a Cercetării și cu normele etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

Codul de etica contine formularea obligatiilor angajatilor complementare altor regulamente aplicabile în IAAR, stabilind ca valori fundamentale onestitatea, corectitudinea, grija fata de bunurile administrate si respectul reciproc. Codul de etica din IAAR reglementeaza buna conduita a tuturor angajatilor, desi continutul prezentului cod cuprinde preponderent reglementari privind activitatea de cercetare-dezvoltare.

În exercitarea profesiei sale, personalul de cercetare-dezvoltare are obligația de a respecta principiile fundamentale și standardele profesionale de bună conduită, din prezentul Cod cât și cele cuprinse în reglementările naționale și internaționale la care România este parte.

Buna conduita în cercetarea stiintifica se refera la:

- (a) respectarea legii;

- (b) garantarea libertatii în stiinta, în cercetarea stiintifica si în învatamânt;
- (c) respectarea principiilor bune practice stiintifice;
- (d) asumarea responsabilitatilor.

CAPITOLUL 2.

DEFINITII, TERMENI DE BAZA

În cuprinsul prezentului cod, termenii de baza sunt definiti astfel:

- **coautor al unei publicatii** - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicatii stiintifice;

- **alegatie** – invocarea unei teorii, unei pareri, unui document etc. pentru a argumenta sesizarea de fraudă în cercetarea stiintifica;

- **ancheta** – etapa initiala a cercetarilor asupra fraudei în cercetarea stiintifica, care se declanseaza dupa alegatie. Ancheta are rolul de a verifica daca alegatia are o baza reala sau nu si este realizata de un numar mic de persoane;

- **arbitrarea** – rezolvarea unei dispute asupra fraudei în cercetarea stiintifica de catre un arbitru. Decizia arbitrului trebuie respectata în toata institutia de cercetare-dezvoltare;

- **arbitru** – persoana juridica sau fizica, cu calificare corespunzatoare, care trebuie sa

analizeze si sa decida asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduita în cercetarea stiintifica;

- **buna practica** – respectarea ansamblului de acte normative care reglementeaza buna conduita în cercetarea stiintifica;

- **conflict de interes** – situatia de incompatibilitate în care se afla o persoana care are un interes personal ce influenteaza impartialitatea si obiectivitatea activitatilor sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activitatilor de cercetare – dezvoltare si obtinerea de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauza, sotul/sotia, rude ori afini pâna la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru unitatea ori institutia de cercetare – dezvoltare din care face parte;

- **comunitate stiintifica** – grup de cercetatori stiintifici ai unitatilor sau institutiilor de cercetare-dezvoltare. In sens larg, totalitatea cercetatorilor stiintifici dintr-o tara, dintr-o zona a lumii sau din întreaga lume;

- **confectionarea de date** – înregistrarea si prezentarea unor date din imaginatie, care nu sunt obtinute prin metodele de lucru folosite în cercetarea stiintifica;

- **confidentialitate** – pastrarea secretului asupra cercetarii stiintifice aflata în desfasurare sau recent finalizate, asupra persoanei acuzata de fraudă si asupra persoanei care face o alegatie;

- **eroare** – greseala neintentionata, datorata insuficientei informari, insuficientei practicei profesionale, neglijentei profesionale sau entuziasmului stiintific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligatia de a o denunta public; în cazul lucrarilor publicate, recunoasterea erorii trebuie facuta în aceeasi revista, jurnal etc., în care ea a aparut;

- **evaluare** – aprecierea rezultatelor cercetarii stiintifice prin folosirea unor criterii calitative si cantitative, cum ar fi prestigiul revistei, jurnalului etc., numarul de citari, impactul asupra societatii, sau asupra mediului ambiant etc;

- **falsificare** – denaturarea, contrafacerea materialelor de cercetare, a echipamentelor,

proceselor sau rezultatelor; omiterea unor date sau rezultate de natura a deforma rezultatele cercetarii;

- **frauda** – actiunea deliberata de confectionare, falsificare, plagiere, înstrainare ilicita a

rezultatelor cercetării științifice, sau alte procedee care se abat de la practicile acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unui prestigiu științific, a unor finanțări, a conducerii de proiecte sau a acceptării rapoartelor de cercetare etc.;

- **integritate** – politica cercetătorilor individuali, a instituției de cercetare – dezvoltare și a asociațiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice

pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei, a drepturilor animalelor și a mediului înconjurător;

- **investigație** – etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;

- **norma legală** – prevedere legală care restrânge libertatea în cercetarea științifică, cum ar fi legile de respectare a demnității umane, de protecție a animalelor, de folosire a drogurilor, a substanțelor chimice sau radioactive etc.;

- **notificare** – comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzată de fraudă în cercetare;

notificarea se trimite persoanei în cauză înainte a procedurilor de anchetă sau investigație;

- **paternitate** – calitatea de autor al unui produs științific;

- **plagiat** – însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală; violarea proprietății intelectuale prin însușirea abuzivă a ideilor altei/altor persoane;

- **probitate intelectuală** – neacceptarea falsificării de rezultate științifice, neînsușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice. Nedivulgarea conflictelor de interes etc., cu scopul de a induce în eroare comunitatea științifică și de a crea prejudicii societății, constituie lipsa de probitate intelectuală;

- **produs științific** – produs industrial, raport de cercetare, etc., publicație, brevet de invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare științifică;

- **proprietate intelectuală** – totalitatea formelor și mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei;

- **responsabilitate** – responsabilitatea cercetătorilor individuali, a instituției de cercetare dezvoltare pentru păstrarea integrității în cercetare;

- **sanctiune** – măsura represivă aplicată persoanei fizice, care nu respectă reglementările bune conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;

- **standard științific** – normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

- **valoare științifică** – calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii.

CAPITOLUL 3.

PRINCIPII PRIVIND CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare trebuie să fie guvernată de următoarele principii generale.

Codul de etică are la bază respectarea deontologiei științifice din domeniile Astronomiei, Astrofizicii și Cosmologiei. El are ca fundament libertatea cunoașterii și a cercetării științifice

Principii generale

Progresul cunoasterii este bazat pe libertatea cunoasterii si a cercetarii stiintifice.

Libertatea cercetarii stiintifice se asigura prin:

- (a) accesul liber la sursele de informare;
- (b) schimbul liber de idei;
- (c) neamestecul factorului politic în activitatile de cercetare – dezvoltare si inovare;
- (d) necenzurarea produselor stiintifice.

Libertatea cercetarii stiintifice trebuie sa se încadreze însa în limite care sa asigure:

- (a) respectarea demnitatii si a drepturilor omului;
- (b) protejarea mediului ambiant.

Onestitatea cercetatorului fata de propria persoana si fata de ceilalti cercetatori constituie un principiu etic de baza pentru buna conduita în cercetarea stiintifica. Lipsa onestitatii conduce la o imagine nepotrivita a stiintei si poate altera încrederea reciproca a cercetatorilor.

Integritatea cercetatorului stiintific asigura respectarea contributiilor predecesorilor, concurentilor si partenerilor si conduce la diminuarea numarului de erori si exagerari.

Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să se comporte astfel încât să construiască, să păstreze și să consolideze încrederea publicului în onestitatea, corectitudinea și imparțialitatea sa în desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare sau în alte activități în care este implicată cercetarea-dezvoltarea. În acest sens, aceștia nu trebuie să accepte avantaje de natură materială sau personală, alte foloase necuvenite. De asemenea, trebuie să respingă orice tentativă de influențare în scopul abaterii de la buna conduită.

Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să evite orice activitate care i-ar putea afecta credibilitatea, obiectivitatea si imparțialitatea.

Principiile care guverneaza conduita profesionala a personalului contractual sunt urmatoarele:

1. **Prioritatea interesului public** - principiu conform caruia personalul contractual are indatorirea de a considera interesul public - cercetarea stiintifica din domeniul Astronomiei - mai presus decat interesul personal, in exercitarea atributiilor functiei;
2. **Asigurarea egalitatii de tratament** al cetatenilor in fata autoritatilor si institutiilor publice-principiu conform caruia personalul contractual are indatorirea de a aplica acelasi regim juridic in situatii identice sau similare;
3. **Profesionalismul** - principiu conform caruia personalul contractual are obligatia de a indeplini atributiile de serviciu cu responsabilitate, competenta, eficienta, corectitudine si constiinciozitate;
4. **Impartialitatea si nediscriminarea** - principiu conform caruia angajatii contractuali sunt obligati sa aiba o atitudine obiectiva fata de orice interes politic, economic, religios sau de alta natura, in exercitarea atributiilor functiei;
5. **Integritatea morala** - principiu conform caruia personalului contractual ii este interzis sa solicite sau sa accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
6. **Libertatea gandirii si a exprimarii** - principiu conform caruia personalul contractual poate sa-si exprime si sa-si fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept si a bunelor moravuri;
7. **Cinstea si corectitudinea** - principiu conform caruia, in exercitarea functiei si in indeplinirea atributiilor de serviciu, personalul contractual trebuie sa fie de buna-credinta si sa actioneze pentru indeplinirea conforma a atributiilor de serviciu;

Autocenzura asupra propriilor rezultate poate conduce la eliminarea erorilor.

Responsabilitatea privind lipsa de onestitate revine deopotriiva cercetatorului si institutiei de cercetare-dezvoltare.

Cooperarea si colegialitatea în grupurile de cercetare stiintifica reprezinta o protectie fata de erorile stiintifice si fata de fraudă, asigurând transparenta rezultatelor si conducând la cresterea valorii produselor stiintifice.

Cooperarea trebuie sa permita schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciproca a rezultatelor etc.

Respectul fata de proprietatea intelectuala si fata de probitatea intelectuala determina evitarea cazurilor de fraudă sau plagiat.

Originalitatea si calitatea produselor stiintifice trebuie sa primeze asupra cantitatii la evaluarea rezultatelor cercetarii stiintifice.

Criteriile cantitative de evaluare a rezultatelor cercetarii stiintifice trebuie corelate cu cele care privesc originalitatea si eficienta procesului cunoasterii.

Datele primare care au determinat iesirea pe piata a produsului stiintific trebuie pastrate, în conditii de siguranta, pe toata durata stabilita de IAAR, conform cu nomenclatorului aprobat de Arhiva Nationala.

Datele primare trebuie sa permita reproductibilitatea produsului stiintific si în alte grupuri de cercetare.

Datele contradictorii, diferentele de conceptie experimentală sau de practica, diferentele de interpretare a datelor, diferentele de opinie sunt factori specifici cercetarii – dezvoltarii si nu constituie abateri de la buna conduita în cercetare.

Cercetarea stiintifica nu trebuie sa conduca la pagube sociale sau individuale. Acest principiu este aplicabil în special la elaborarea proiectelor finantate din fonduri publice.

Derularea proiectelor/temelor de cercetare finantate din fonduri publice trebuie facuta cu multa transparenta, pe baza unor criterii acceptate de comunitatea stiintifica, în concordanta cu strategia nationala a cercetarii stiintifice.

Analiza conflictelor de interese constituie un mecanism de diminuare a influentelor nedorite asupra rezultatelor cercetarii.

Conducerea IAAR nu sustine cresterea numarului de produse stiintifice, în detrimentul calitatii acestora.

Sabotajul în cercetarea stiintifica reprezinta o crima institutională sau individuală. El va fi pedepsit conform legislatiei în domeniu.

CAPITOLUL 4.

STANDARDE PRIVIND CERCETAREA STIINTIFICA

Respectarea standardelor stiintifice constituie o garantie a bunei conduite în cercetarea stiintifica.

Principalele standarde stiintifice generale exclud:

- (a) ascunderea sau înlaturarea rezultatelor nedorite;
- (b) confectionarea de rezultate;
- (c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- (d) interpretarea deliberata distorsionata a rezultatelor si deformarea concluziilor;
- (e) plagierea rezultatelor sau a publicatiilor;
- (f) prezentarea deliberate, deformata a rezultatelor altor cercetatori;
- (g) neatribuirea corecta a paternitatii unei lucrari;
- (h) introducerea de informatii false în solicitarile de granturi sau de

- finantari; (i) nedezvaluirea conflictelor de interese;
- (j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- (k) neînregistrarea si/sau nestocarea rezultatelor, precum si înregistrarea si/sau stocarea eronata a rezultatelor;
- (l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înainte de începerea activitatii la un proiect de cercetare, referitor la: drepturi salariale, raspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetarilor, surse de finantare si asocieri;
- (m) lipsa de obiectivitate în evaluari si nerespectarea conditiilor de confidentialitate ale rapoartelor de evaluare, alegatiilor, rapoartelor de cercetare etc.;
- (n) publicarea sau finantarea repetata a acelorasi rezultate ca elemente de noutate stiintifica, fara a se mentiona sursa initiala si/sau cu adaugiri nesemnificative;
- (o) nerecunoasterea metodologiilor si a rezultatelor altor cercetatori ca sursa de informare;
- (p) nerecunoasterea erorilor proprii;
- (q) difuzarea rezultatelor proprii într-o maniera iresponsabila, cu exagerari si repetari;
- (r) nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.

CAPITOLUL 5.

RESPONSABILITATI

Conducerea IAAR asigura structura organizatorica si conditiile care permit respectarea principiilor si standardelor bunei conduite în cercetarea stiintifica.

Conducerea IAAR asigura angajatilor obiectivitate în evaluare si egalitate de sanse.

Conducerea IAAR, precum si cercetatorii stiintifici însisi au datoria de a sesiza institutiile statului atunci când constata ca rezultatele cercetarii stiintifice au un efect negativ asupra societatii.

Angajatii IAAR sunt responsabili pentru respectarea normelor si valorilor etice.

În toate etapele carierei lor, angajatii IAAR au responsabilitatea de a-și îmbunătăți continuu pregătirea profesională, actualizând și dezvoltând regulat capacitățile și competențele din domeniul științific, precum și cele interdisciplinare.

Autorii aceluiași produs științific sunt responsabili solidar pentru corectitudinea lui.

Calitatea de autor onorific nu este acceptata.

Responsabilitatea pentru folosirea corecta a fondurilor de cercetare revine directorului de proiect si conducerii IAAR.

CAPITOLUL 6.

CERINTE GENERALE PENTRU O CONDUITA SI UN COMPORTAMENT INTEGRU

Pentru îndeplinirea atributiilor de serviciu si aplicarea principiilor legalitatii, integritatii morale, competentei si responsabilitatii profesionale, eficientei, obiectivitatii, tratamentului impartial si transparentei, personalul din cadrul IAAR are urmatoarele obligatii:

_ Sa fie loial Institutului.

_ Sa fie corect si onest în îndeplinirea atributiilor de serviciu.

- _ Sa nu foloseasca pozitia detinuta în Institut în interese particulare.
- _ Sa nu ofere si sa nu pretinda recompensa (cadouri si orice alte valori sau servicii) pentru îndeplinirea atributiilor de serviciu de la persoanele cu care are relatii de colaborare.
- _ Sa nu se implice în activitati sau înțelegeri, direct sau prin membrii de familie, care sa dea nastere la conflicte de interese.
- _ Sa nu foloseasca bunurile Institutului pentru rezolvarea problemelor personale.
- _ Sa aiba un comportament si un limbaj civilizatat fata de toate persoanele cu care vine în contact, în interiorul si exteriorul Institutului.
- _ Sa dovedeasca spirit de echipa si solidaritate fata de colegi, respectând drepturile si demnitatea fiecaruia.
- _ Sa nu se lase influentat de interese personale, de presiuni sau influente externe în îndeplinirea atributiilor de serviciu.
- _ Sa pastreze confidentialitatea operatiunilor efectuate, a documentelor si informatiilor care au acest regim si de care ia cunostinta prin exercitarea atributiilor de serviciu si ale functiei.

CAPITOLUL 7.

OBLIGATII DE NATURA PROFESIONALA

Angajatii Institutului trebuie sa aduca la îndeplinire la termen si în mod corect sarcinile de serviciu, prin:

- Studierea politicilor si procedurilor din domeniul propriu de activitate, înțelegera si aplicarea acestora în activitatea pe care o desfasoara, cât si verificarea valabilitatii politicilor si procedurilor aplicabile.
- Solicitarea de asistenta din partea superiorului ierarhic si/sau persoanei instituite, atunci când exista întrebări privind politicile/procedurile care trebuie aplicate si respectate.
- Imbogatirea continua a cunostintelor si competentelor profesionale, atât prin valorificarea oportunitatilor de care beneficiaza prin grija Institutului, cât si prin studiul individual.
- Informarea imediata a superiorului ierarhic asupra oricarei încercari/presiuni de încalcare (cu sau fara stiinta) a politicilor/procedurilor Institutului, facute din interiorul/exteriorul Institutului.

În desfasurarea activitatii sale, fiecare angajat al Institutului are urmatoarele obligatii:

- Sa cunoasca si sa aplice corect prevederile/reglementarile legale si procedurile interne ale Institutului.
- Sa se asigure ca actiunile întreprinse sunt înțelese corect.
- Sa își dezvolte cariera stiintifica.
- Sa constientizeze, sa protejeze si sa promoveze imaginea si prestigiul Institutului.

CAPITOLUL 8.

CONFLICTUL DE INTERESE

Angajatii trebuie sa evite orice situatie care implica sau poate genera

conflicte între propriile interese și interesele IAAR. În orice situație, angajații care au relații de afaceri cu clienții, contractorii, furnizorii trebuie să acționeze numai în interesul Institutului și să excludă orice fel de avantaje personale. Datoria, loialitatea și sarcinile de serviciu ale angajaților nu trebuie compromise în nici un fel de interese personale.

Angajații vor evita orice implicare directă sau indirectă – de exemplu prin membrii familiei (sot/sotie sau copii aflați în întreținere) - în asocieri sau investiții care influențează sau pot influența deciziile individuale ale oricărui angajat, atunci când acesta acționează în interesul institutului.

Pentru evitarea conflictelor de interese, angajații au următoarele obligații:

- a) să furnizeze informații legate de interesele financiare relevante pentru activitățile de cercetare-dezvoltare;
- b) să furnizeze la cerere, informații privind implicarea în organizații bazate pe valori religioase sau politice care ar putea să influențeze activitatea de cercetare-dezvoltare;
- c) să declare imediat conflictul de interese în care s-ar putea afla la un moment dat și să-și clarifice poziția față de această situație.

În cazul în care un angajat este implicat într-un conflict de interese, conducerea Institutului trebuie să analizeze și să soluționeze situația.

CAPITOLUL 9.

INFORMATII CU CARACTER CONFIDENTIAL

Informațiile cu caracter confidențial sunt gestionate de către Institut prin proceduri interne specifice, care asigură accesul exclusiv al celor direct interesați și numai în scopuri profesionale.

Este interzisă și considerată ilegală utilizarea informațiilor cu caracter confidențial în negocierea – directă sau indirectă – în cadrul diferitelor tranzacții/licitații/contracte.

Este interzisă dezvaluirea informațiilor cu caracter confidențial unor terți persoane, inclusiv membrilor familiei sau prietenilor.

Este interzisă dezvaluirea, către alți angajați (care nu au voie să cunoască) sau către o terță parte, a informațiilor confidențiale ale IAAR, atât în timpul activității angajatului, cât și după încheierea acesteia.

Dezvaluirea, modificarea sau utilizarea și difuzarea abuzivă a informațiilor clasificate, cu caracter confidențial sau a informațiilor neclasificate dar cu acces foarte limitat pot cauza grave prejudicii IAAR și pot duce la sancționarea vinovaților.

CAPITOLUL 10.

DOCUMENTE DIN CADRUL IAAR

IAAR și-a stabilit și menține un înalt standard de acuratețe în întocmirea documentelor, strategiilor, procedurilor, rapoartelor, pentru a se asigura că activele sale sunt protejate și utilizate în mod corespunzător.

Trebuie să se efectueze înregistrări corecte, exacte și în timp util ale documentelor

emise, pentru evidente si raportari, în conformitate cu prevederile postului si cu reglementarile si procedurile în vigoare ale Institutului.

Nu trebuie sa se realizeze documentatii care sa fie contrare intereselor Institutului.

Trebuie sa se pastreze documentatiile pentru a putea fi oferite auditorilor sau organelor de control, la solicitari.

Trebuie sa se semneze numai acele documente care sunt verificate, corecte si adevarate.

CAPITOLUL 11.

PROTEJAREA BUNURILOR INSTITUTULUI

IAAR gestioneaza active în proprietatea publica a statului care sunt de importanta vitala pentru activitatea de cercetare în domeniul propriu de activitate.

Angajatii au obligatia sa protejeze activele si resursele Institutului si sa previna deteriorarea, vandalizarea sau utilizarea incorecta a acestora.

Orice risipa, folosire incorecta, distrugere sau furt a proprietatii Institutului, de care aveti cunostinta, trebuie comunicata fara întârziere superiorului direct.

La încetarea contractului individual de munca, angajatii au obligatia de a returna ceea ce apartine de drept Institutului, si în primul rând documentele (inclusiv în format electronic) care reprezinta informatii confidentiale sau drept de proprietate intelectuala.

Proprietatea intelectuala a Institutului va fi protejata de catre angajatii care o utilizeaza.

Este interzisa discutarea de subiecte bazate pe informatii confidentiale, proprietate a Institutului, cu furnizori/clienti/parteneri/membri de familie.

CAPITOLUL 12.

UTILIZAREA TEHNICII DE CALCUL IN CADRUL INSTITUTULUI

Hardware-ul, software-ul si datele înregistrate pe computere trebuie protejate împotriva distrugerii, furtului, manipularii neatente, accesului neautorizat si dezvaluirii de informatii detinute de catre IAAR.

Angajatii sunt obligati sa respecte masurile de securitate specifice si vor permite controale interne ale fiecarui sistem computerizat la care li s-a acordat acces.

Se va evita uzul personal sau în alte scopuri al hardware-ului sau software-ului detinute de IAAR.

Toate informatiile (inclusiv fisierele personale) stocate în computerele proprietatea Institutului pot fi accesate/verificate de personalul cu atributii în acest sens.

Correspondenta referitoare la problemele de serviciu, care angajeaza IAAR, purtata prin intermediul adreselor de e-mail personale, va fi adusa la cunostinta directiunii, conform procedurii interne.

CAPITOLUL 13.

PROTEJAREA PERSONALULUI, RESPECTAREA SECURITATII SI SANATATII MUNCII

Conducerea IAAR are convingerea ca aportul profesional al salariatilor care lucreaza într-un climat de corectitudine si încredere reciproca reprezinta cheia succesului oricarei activitati.

IAAR respecta si protejeaza demnitatea angajatilor sai si dreptul la viata privata, inclusiv al protectiei si asigurarii confidentialitatii anumitor date de natura personala. Angajatii care, prin natura postului, detin si utilizeaza astfel de date si informatii vor asigura protectia acestora în conformitate cu procedurile interne în vigoare.

IAAR pretuieste si apara sanatatea si securitatea în munca, asigura protectia la locul de munca si respecta drepturile angajatilor ca fiind elemente fundamentale ale dezvoltarii si desfasurarii profitabile a activitatii.

Relatiile de munca sunt dezvoltate si gestionate astfel încât sa asigure si sa garanteze oportunitati egale si sa promoveze climatul necesar si propice pentru dezvoltarea personala a fiecarui angajat.

Personalul IAAR beneficiaza de:

- conditii de munca si de igiena care sa-i protejeze sanatatea si integritatea fizica, dotari (materiale/echipamente/aparate etc.) care sa-i permita îndeplinirea sarcinilor de serviciu în conditii normale si cu operativitate;
- programe si actiuni de instruire si dezvoltare profesionala si pregatire organizate sau facilitate de Institut;
- participarea la conferinte/simpozioane/ateliere de lucru în tara sau strainatate;
- drepturile-reglementarile recunoscute prin lege.

În cadrul IAAR mediul de munca nu face nici un fel de discriminare legata de sex, religie, vârsta, etnie sau alti factori.

IAAR nu tolereaza si va lua masuri disciplinare împotriva oricarui fel de actiuni de hartuire sexuala, intimidare psihica, amenintari sau violenta fizica.

Este interzisa detinerea de arme, droguri sau alte substante asemanatoare, de catre angajati, în sediul Institutului.

Exceptie fac situatiile privind folosirea acelor medicamente din categoria celor mentionate, numai pe baza de prescriptie medicala.

Sunt interzise consumarea bauturilor alcoolice în timpul orelor de program si prezentarea în stare de ebrietate la serviciu.

În interiorul IAAR este interzis fumatul în alte spatii decât în cele special amenajate pentru fumat.

CAPITOLUL 14.

RELATIA CU COMUNITATEA SI COMUNICAREA CU EXTERIORUL

IAAR se obliga sa contribuie la bunastarea si cresterea economica a comunitatii în care actioneaza, prin furnizarea de servicii eficiente si avansate din punct de vedere tehnologic. IAAR mentine relatii de colaborare cu autoritatile locale, nationale si multinationale pe baza de colaborare si transparenta deplina si activa, care nu compromit independenta si obiectivele economice ale Institutului si respecta principiile de comportament si valorile acestui Cod.

IAAR recunoaste rolul sau/si raspunderea morala care îi revine privind contributia sa la ridicarea nivelului calitativ al societatii în cadrul careia își desfasoara activitatea si sprijina organizarea si desfasurarea evenimentelor si manifestarilor cu caracter social si cultural.

În relatiile cu autoritatile, angajatii institutului vor refuza orice posibile solicitari de interventii sau sugestii de intermediere care ar putea afecta desfasurarea legala a unor activitati din cadrul Institutului, inclusiv pe cele facute prin oferirea în schimb de avantaje necuvenite.

Gesturile de curtoazie, concretizate prin oferirea de cadouri catre autoritati, vor avea doar valoare simbolica (carti, reviste, cd-uri).

Comportamentul în relatiile cu societatea civila se realizeaza sub semnul transparentei, al respectului si al griii permanente pentru imaginea Institutului.

IAAR recunoaste rolul informational fundamental al mijloacelor media catre public, în general, si catre investitori, în particular. În acest scop, se angajeaza sa colaboreze cu toate mijloacele de informare, fara discriminare, cu respectarea reciproca a rolului si obligatiilor partilor si a exigentelor de confidentialitate, pentru a raspunde cu promptitudine, în maniera completa si transparenta atât nevoilor de informare corecta a publicului, cât si altor solicitari de informatii cu caracter public.

Orice întrebări/solicitari de informatii oficiale din partea reprezentantilor mass-media se redirectioneaza catre un responsabil numit de directiune.

Informatiile oferite de Institut trebuie sa fie complete din punctul de vedere al continutului, transparente, clare si exacte, redactate într-un mod usor accesibil tuturor categoriilor de public tinta si partenerilor strategici ai Institutului, astfel încât sa permita celor carora le sunt adresate luarea unor decizii în deplina cunostinta de cauza.

Persoanele abilitate sa discute cu reprezentantii mass-media sunt :

- Directiunea;
- Specialistii desemnati de directiune, dupa caz.

CAPITOLUL 15

TRANSPARENTA ÎN ACTIVITATE

Institutul publica Rapoarte anuale, Rapoarte financiare si Rapoarte privind rezultatele cercetarii-dezvoltarii aferente domeniului de activitate al IAAR.

În aceste documente, publicate anual, Institutul prezinta date generale si particulare despre rezultatele si activitatile sale si despre mediul în care aceasta își desfasoara activitatea.

Datele sunt consistente, corecte si conforme cu realitatea.

Rapoartele trebuie sa fie diseminate corect si în timp util .

CAPITOLUL 16.

ABATERI SI SANCTIUNI

Constituie abatere de la prezentul Cod orice nerespectare a normelor fundamentale și a standardelor profesionale de bună conduită a personalului de cercetare-dezvoltare.

Abaterile grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt cele prevăzute la art. 310 din Legea nr. 1/2011, respectiv :

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Abaterile de la normele de bună conduită în **activitatea științifică**, sunt cele prevăzute la art. 2¹ alin. (1) din Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, respectiv:

- a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

Abaterile de la normele de bună conduită **în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice**, sunt cele prevăzute la art. 2¹ alin. (2) din Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, respectiv:

- a) plagiatul;
- b) autoplagiatul;
- c) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
- f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare-dezvoltare.

Abaterile de la normele de bună conduită **în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare**, sunt cele prevăzute la art. 2¹ alin. (3) din Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, respectiv: nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;

- a) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- b) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

Abaterile de la normele de bună conduită **în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare-dezvoltare**, sunt cele prevăzute la art. 2¹ alin. (4) din Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, respectiv:

abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;

a) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

b) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

c) abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;

d) obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;

e) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevăzute în prezentul Cod, în Legea nr. 206/2004, în Legea nr. 1/2011, , în regulamentele de organizare și funcționare a instituțiilor de cercetare-dezvoltare, respectiv în cartele universitare, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de etică sau de către Consiliul Național de Etică.

Abaterile de la normele de bună conduită **privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic**, vor fi detaliate în codurile de etică pe domenii.

Următoarele situații pot de asemenea să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare:

a) participarea activă în abateri săvârșite de alții;

b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de etică sau a Consiliului Național de Etică;

c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;

d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

Conducerea IAAR poate să creeze grupuri de arbitri, formate din trei persoane cu aptitudini de negociator și/sau comisii de etică care să fie activate atunci când sunt semnalate cazuri de conduită științifică necorespunzătoare, nedovedite.

Conduita științifică necorespunzătoare se constată în două etape succesive, ancheta și investigația.

Comisia de ancheta și de investigație, formată din trei persoane, este numită prin decizie de conducerea IAAR.

Ancheta reprezintă prima etapă și are rolul de a constata faptele referitoare la conduita științifică necorespunzătoare.

Ancheta se declanșează în urma unei sesizări și se desfășoară într-o perioadă relativ scurtă de timp, după informarea în scris a persoanei/persoanelor incriminate(e). Informarea trebuie să se refere la motivele incriminării și la documentele existente.

Pe durata anchetei trebuie să se asigure protecția incriminatului și a persoanei care a depus alegația.

Ancheta se încheie cu un raport al comisiei de ancheta, din care trebuie să rezulte dacă alegația are temei sau nu. Raportul se înaintează conducerii IAAR, care, pentru alegații întemeiate, îl trimite comisiei de investigație, numită prin decizie a directorului.

În cazul alegației nedovedite, conducerea IAAR propune procedura de reconciliere a părților.

Investigatia se declanseaza pe baza raportului comisiei de ancheta, avizat de conducerea IAAR.

Pe durata investigatiei se realizeaza audieri, înregistrari de probe, etc.

Investigatia se desfasoara asigurând protectia incriminatului si a persoanei care a depus alegatia, urmarindu-se nealterarea încrederii în cercetarea stiintifica si protectia prestigiului IAAR.

Investigatia se încheie cu un raport al comisiei de investigatie, care se transmite conducerii IAAR. Pentru cazurile de conduita stiintifica necorespunzatoare dovedite, Comisia de etica si deontologie profesionala (numita prin decizie) întocmeste un raport, care trebuie sa contina recomandari si propuneri de sanctionare.

Conducerea IAAR comunica incriminatului rezultatul investigatiei si sanctiunile propuse.

Prin prezentul Cod de etica, se reglementeaza urmatoarele:

- (a) alegatiile privind abaterile de la buna conduita, sesizate în scris, pe baza de dovezi, de persoane sau institutii cunoscute, sunt adresate directorului general prin înregistrarea la secretariatul institutului;
- (b) perioada pentru parcurgerea etapelor de ancheta si de investigatie nu trebuie sa depaseasca 30 de zile calendaristice;
- (c) grupurile de arbitri pe domenii de arbitraj se formeaza prin decizie a directorului general la propunerea Comisiei de etica;
- (d) ancheta si investigatia se desfasoara sub forma de interviu si cercetare documentara pe baza unor documente scrise;
- (e) dreptul de audiere al incriminatului se asigura prin garantarea confidentialitatii informatiilor primite;
- (f) hotarârile comisiilor de ancheta si investigatie se iau cu majoritate de voturi;
- (g) conflictul de interese la parcurgerea etapelor de ancheta si de investigatie este eliminat prin numirea unor persoane care nu au nicio legatura cu cazul incriminat, pe baza unei declaratii scrise pe propria raspundere;
- (h) pastrarea documentelor si a rezultatelor anchetei si/sau investigatiei se face într-un dulap ce poate fi încuiat, la care are acces numai presedintele Comisiei de etica.

Conducerea IAAR poate propune, în cazurile dovedite de conduita stiintifica necorespunzatoare, diverse sanctiuni, care trebuie sa tina seama si de Legea Nr. 64/1991 privind brevetele de inventie, republicata, cu modificarile ulterioare, de Legea

Nr. 129/1992 privind protectia desenelor si modelelor industriale, republicata, si de Legea Nr. 8/1996 privind dreptul de autor si drepturile conexe, cu modificarile si completarile ulterioare.

Posibilele sanctiuni sunt:

- (a) îndepartarea persoanei/persoanelor din echipa de realizare a proiectului;
- (b) schimbarea responsabilului de proiect;
- (c) retragerea si/sau corectarea tuturor lucrarilor publicate prin încalcarea regulilor de buna conduita stiintifica;
- (d) avertisment scris;
- (e) retrogradare din functie;
- (f) suspendarea din functie ;
- (g) desfacerea contractului individual de munca;
- (h) interdictia de a face parte din diverse comisii (de evaluare, de acordarea de fonduri etc.);

Sanctiunile prevazute în prezentul Cod nu absolvea pe cei vinovati de aplicarea altor reglementari juridice în vigoare.

CAPITOLUL 17.

DISPOZITII FINALE

Codul de etica va fi difuzat în toate compartimentele Institutului. Conducerea acestora va lua măsurile necesare pentru a se asigura ca personalul din subordine cunoaste si respecta prevederile Codului.

Fiecare angajat are obligatia sa citeasca acest Cod de etica si sa respecte reglementarile cuprinse în el.

Fiecare angajat trebuie sa evite conflictele de interese si sa raporteze orice încălcare descoperita, precum si sa coopereze, în cazul unor potentiale investigari facute de conducerea Institutului.

Fiecare angajat are obligatia sa întrebe superiorul direct ori de câte ori are nelamuriri în privinta prevederilor acestui Cod.

În cazul unor abuzuri si încălcari ale prevederilor Codului de etica, IAAR va adopta masuri disciplinare – fata de cei responsabili de respectivele abateri, acolo unde se va considera necesar, pentru apararea intereselor Institutului si în raport de prevederile legislatiei si normelor în vigoare – masuri ce pot ajunge pâna la desfacerea contractului de munca.

Raspunderea disciplinara se stabileste potrivit prevederilor legale în vigoare.

Raspunderea disciplinara si materiala nu exclude raspunderea penala. În cazul în care se considera ca unele situatii întrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, IAAR va sesiza organele abilitate ale statului.

Angajatii IAAR, altii decât cei implicati direct în activitatea de cercetare dezvoltare si inovare, sunt obligati sa respecte si prevederile codurilor etice aplicabile activitatii pe care o desfasoara.

Astfel, în cadrul IAAR sunt respectate:

- Codul de conduita a personalului contractual din autoritatile si institutiile publice (Legea nr. 477/2004)
- Codul etic national al profesionistilor contabili;
- Codul specific de norme profesionale pentru persoanele care desfasoara activitatea de control financiar preventiv propriu – Anexa nr.8 la Normele metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, aprobate prin OMFP nr.522/2003, cu modificarile si completarile ulterioare.

Prezentul Cod de etica intra în vigoare la data aprobarii lui de catre directorul IAAR.

